

ACORD
ÎN TRE
GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
ȘI
GUVERNUL REPUBLICII ESTONIA
PRIVIND
PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA RECIPROCĂ A INVESTIȚIILOR

Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Estonia, denumite în continuare "Părți Contractante",

Dorind să intensifice colaborarea lor economică în avantajul reciproc al ambelor state;

Având drept scop crearea și menținerea condițiilor favorabile pentru efectuarea investițiilor de către investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante,

Recunoscând că promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor în baza prezentului Acord va stimula inițiativa de afaceri și va spori prosperitatea economică a Părților Contractante.

au convenit asupra celor ce urmează:

ARTICOLUL 1

DEFINIȚII

În scopul prezentului Acord:

1. Noțiunea "investitor" înseamnă orice persoană fizică sau juridică a unei Părți Contractante, care efectuează investiții pe teritoriul celeilalte Părți Contractante:

a) noțiunea „persoană fizică”, înseamnă orice individ, care deține cetățenia unei Părți Contractante, în conformitate cu legislația acesteia;

b) noțiunea „persoană juridică”, va însemna orice entitate, care este constituită în conformitate cu legislația uneia dintre Părțile Contractante și care are sediul înregistrat, administrația centrală sau principalul loc de desfășurare a activității pe teritoriul acestei Părți Contractante.

2. Noțiunea "investiție" înseamnă orice gen de bun, investit de către investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, în conformitate cu legislația ultimei Părți Contractante, și în particular include următoarele:

a) proprietatea mobilă și imobiliară și orice alte drepturi de proprietate;

b) acțiuni, obligațiuni, cote-părți ale unei companii și orice altă formă de participare într-o companie;

c) creanțe monetare sau orice performanță în baza contractului cu valoare financiară și asociate cu o investiție;

d) drepturile proprietății intelectuale și industriale; procesele tehnice, know-how-ul și goodwill-ul;

e) drepturile de dirijare a activităților economice și comerciale, conferite prin lege printr-un act administrativ sau în virtutea unui contract, inclusiv concesiunile de cercetare, cultivare, extracție sau exploatare a resurselor naturale.

Orice modificare a formei, în care investițiile au fost efectuate, nu va afecta caracterul lor de investiție cu condiția că o asemenea modificare este efectuată în conformitate cu legislația Părții Contractante pe teritoriul căreia se efectuează investițiile.

3. Noțiunea "venituri" înseamnă orice sume obținute dintr-o investiție și include în particular profiturile, dividendele, dobânzile, sporurile de capital, drepturile de autor și onorariile.
4. Noțiunea "teritoriu" înseamnă zonă geografică compusă din sol și subsol, ape interne și spațiu aerian de deasupra solului și a apelor teritoriale, asupra cărora Părțile Contractante își exercită drepturile suverane și jurisdicția în conformitate cu legislația și reglementările sale și a dreptului internațional.

ARTICOLUL 2

PROMOVAREA ȘI ADMITEREA INVESTIȚIILOR

1. Fiecare Parte Contractantă va promova pe teritoriul său, în corespundere cu legislația acesteia, investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante. Fiecare Parte Contractantă va admite aceste investiții în conformitate cu propriile legi și reglementări.
2. În cazul în care o Parte Contractantă admite o investiție pe teritoriul său, aceasta, în conformitate cu legislația proprie, va acorda permisele, licențele și contractele necesare pentru asistența tehnică, comercială sau administrativă aferentă acestei investiții.

ARTICOLUL 3

PROTECȚIA

1. Investițiilor efectuate de către investitorii uneia dintre Părțile Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante le va fi acordat un tratament just și echitabil și le va fi asigurată protecție deplină și securitate.

2. Nici una dintre Părțile Contractante nu va afecta prin măsuri iraționale sau discriminatorii gestionarea și dispunerea de investiții de către cealaltă Parte Contractantă.

ARTICOLUL 4

TRATAMENTUL NAȚIONAL ȘI AL NAȚIUNII CELEI MAI FAVORIZATE

1. Fiecare Parte Contractantă va acorda investițiilor efectuate pe teritoriul său de către investitorii celeilalte Părți Contractante un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat investițiilor efectuate de către proprii săi investitori sau investițiilor investitorilor oricărui Stat terț, în funcție de cel care este mai favorabil pentru investitorii în cauză.
2. Fiecare Parte Contractantă va acorda pe teritoriul său investitorilor celeilalte Părți Contractante, în ceea ce privește gestionarea și dispunerea de investiții de către cealaltă Parte Contractantă un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor săi investitori sau investitorilor oricărui Stat terț, în funcție de cel care este mai favorabil pentru investitorii în cauză.
3. Tratamentul acordat în conformitate cu alineatele 1 și 2 ale acestui Articol nu se vor interpreta în așa fel încât să oblige o Parte Contractantă să extindă asupra investitorilor celeilalte Părți Contractante și investițiilor acestora avantajul oricărui tratament, preferință sau privilegiu ce rezultă din participarea sa sau asocierea la orice existentă sau viitoare:
 - a) zonă de comerț liber, uniune vamală, uniune economică, uniune monetară sau altă organizație regională de integrare economică; sau
 - b) orice avantaje prevăzute în acordurile cu privire la evitarea dublei impuneri sau orice aranjament ce se referă la impozitare.
4. Măsurile care trebuie luate din motive de securitate și ordine publică sau sănătate publică, nu vor fi considerate drept un tratament mai puțin favorabil, în sensul prevederilor prezentului Articol.

ARTICOLUL 5

EXPROPRIEREA

1. Investițiile investitorilor unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante nu vor fi naționalizate, expropriate sau supuse unor măsuri, care au efecte similare naționalizării sau exproprierii (denumită în continuare

"expropriere"), decît în interes public, în conformitate cu procedura legală, în bază non-discriminatorie și urmată de plata unei compensări prompte, adecvate și efective.

2. Asemenea compensare va corespunde valorii de piață a investițiilor expropriate nemijlocit înaintea exproprierii sau notificării ei publice, în dependență de care va fi prima acțiune (denumită în continuare "data evaluării").
3. Valoarea de piață veridică va fi calculată în valută liber convertibilă la cursul de piață de schimb în vigoare pentru moneda respectivă la data evaluării. Compensarea va include dobînda calculată la o rată comercială, stabilită pe bază de piață pentru moneda de evaluare de la data de expropriere, până la data plății. Compensarea va fi plătită fără întârziere și va fi efectiv realizabilă și liber transferabilă.
4. Investitorul afectat va avea dreptul, în conformitate cu legislația Părții Contractante care efectuează exproprierea, la o reexaminare promptă a cazului său, de către un organ judiciar sau altă autoritate competentă și independentă a acestei Părți Contractante, inclusiv la evaluarea investiției sale și plata compensației, în conformitate cu principiile stipulate în prezentul Articol.
5. În cazul în care o Parte Contractantă va expropria bunurile unei companii care este constituită în conformitate cu legislația în vigoare, în orice parte a teritoriului său și în care investitorii celeilalte Părți Contractante dețin acțiuni, această Parte Contractantă va asigura aplicarea prevederilor acestui Articol, în sensul garantării unei compensări prompte, adecvate și efective pentru acești investitori ai celeilalte Părți Contractante.

ARTICOL 6

COMPENSAREA PENTRU PIERDERI

1. Investitorilor unei Părți Contractante, ale căror investiții pe teritoriul celeilalte Părți Contractante suferă pierderi cauzate de război sau alt conflict armat, stare de urgență națională, revoluție, insurecție, tulburare civilă sau alt eveniment similar, le va fi acordat de către ultima Parte Contractantă, în ceea ce privește restituirea, despăgubirea, compensarea sau altă soluționare, un tratament nu mai puțin favorabil decît cel acordat de către ultima Parte Contractantă propriilor investitori sau investitorilor unui Stat terț, în funcție de cel care este mai favorabil pentru investitorii în cauză. Plățile rezultate vor fi plătite fără întârziere, vor fi realizabile în mod eficient și vor fi liber transferabile.

2. Fără a prejudeca alineatul 1 al acestui Articol, investitorul unei Părți Contractante care, în orice situație la care se referă acel alineat, suferă pierderi pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, ce rezultă din:
- a) rechiziționarea investiției sale sau a unei părți din aceasta de către forțele sau autoritățile celei din urmă Părți Contractante, sau
 - b) distrugerea investiției sale sau a unei părți din aceasta de către forțele sau autoritățile celei din urmă Părți Contractante, nefiind aceasta necesară în circumstanțele create.
- va beneficia din partea ultimei Părți Contractante de o restituire sau compensare, care în ambele cazuri va fi promptă, adecvată și efectivă. Plățile ce rezultă vor fi efectuate fără întârziere, eficient realizabile și liber transferabile.

ARTICOLUL 7

TRANSFERURILE

1. Fiecare Parte Contractantă va garanta investitorilor celeilalte Părți Contractante, după îndeplinirea obligațiilor fiscale, un transfer fără restricții al tuturor plăților referitoare la investițiile lor. Asemenea transferuri vor include, în particular:
- a) capitalul inițial și sumele adiționale necesare pentru menținerea sau creșterea investiției;
 - b) venituri din investiții, definite în Articolul 1;
 - c) fonduri necesare pentru rambursarea creditelor referitoare la investiții;
 - d) compensări în virtutea Articolelor 5 și 6;
 - e) profituri din vânzarea sau lichidarea totală sau parțială a investiției;
 - f) salarii și alte remunerații ale personalului angajat de peste hotare în legătură cu o investiție;
 - g) plățile care decurg din soluționarea unui litigiu.
2. Transferurile potrivit prezentului Acord vor fi efectuate fără întârziere, în valută liber convertibilă la rata de schimb de piață aplicabilă pentru această valută la data transferului, în conformitate cu legislația în vigoare pe teritoriul acelei Părți Contractante, unde investiția a fost efectuată.
3. Dispozițiile prezentului articol nu se interpretează astfel încât să împiedice o Parte Contractantă să îndeplinească cu bună-credință obligațiile sale în calitate de membru al unei uniuni economice și monetare.

ARTICOLUL 8

APLICAREA ALTOR PREVEDERI

1. În cazul în care prevederile legilor și reglementărilor uneia dintre Părțile Contractante sau obligațiile de drept internațional, care există sau urmează să se stabilească în viitor între Părțile Contractante adițional la prezentul Acord, conțin o reglementare generală sau specială, justificând investitorii celeilalte Părți

Contractante la un tratament mai favorabil decât cel prevăzut de prezentul Acord. atunci această reglementare are prioritate față de prezentul Acord în măsura în care este mai favorabilă.

2. Prezentul Acord nu lezează prevederile mai favorabile, care au fost convenite de către una dintre Părțile Contractante cu investitorii celeilalte Părți Contractante.

ARTICOLUL 9

SUBROGAREA

În cazul în care, o Parte Contractantă sau o instituție împuternicită a ei, efectuează o plată legală propriului investitor în baza unei despăgubiri, garanții sau unui contract de asigurare, acordat împotriva riscurilor non-comerciale în legătură cu o investiție efectuată de către investitorii săi pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, cealaltă Parte Contractantă va recunoaște transmiterea în baza principiului subrogării, asupra primei Părți Contractante sau instituției împuternicite a ei, a tuturor drepturilor și pretențiilor investitorului, în aceeași măsură ca și predecesorul său în drept.

ARTICOLUL 10

SOLUȚIONAREA DIFERENDELOR DINTRE PĂRȚILE CONTRACTANTE

1. Orice diferend dintre Părțile Contractante referitor la interpretarea sau aplicarea prezentului Acord, va fi, în măsura posibilității, soluționat amiabil prin canale diplomatice.
2. Dacă diferendul nu poate fi soluționat în termen de șase luni de la data începerii negocierilor, acesta va fi înaintat, la solicitarea uneia dintre Părțile Contractante, unui tribunal arbitral.
3. Tribunalul arbitral va fi constituit precum urmează: fiecare Parte Contractantă va desemna un arbitru și acești doi arbitri vor alege un cetățean al unui stat terț în calitate de Președinte al tribunalului. Arbitrii vor fi desemnați pe parcursul a trei luni și Președintele va fi numit timp de cinci luni din data la care una dintre Părțile Contractante a informat cealaltă Parte Contractantă despre intenția sa de a supune diferendul unui tribunal arbitral.
4. În cazul în care perioada specificată în alineatul 3 al acestui Articol desemnările necesare nu au fost efectuate, fiecare Parte Contractantă, în lipsa altei înțelegeri, poate invita Președintele Curții Internaționale de Justiție să efectueze numirile necesare. Dacă Președintele Curții este un cetățean al uneia dintre Părțile

Contractante sau din alte motive este împiedicat să exercite această funcție, Vicepreședintele va fi invitat să efectueze numirile necesare. În cazul în care Vicepreședintele este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante sau, de asemenea, este împiedicat să exercite această funcție, membrul Curții Internaționale de Justiție, următorul în grad, care nu este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante, va fi invitat să efectueze numirile necesare.

5. Tribunalul arbitral va adopta decizia sa în baza respectării prevederilor acestui Acord, precum și regulilor și principiilor general acceptate ale dreptului internațional.
6. În afară de cazul, în care Părțile Contractante decid altfel, tribunalul arbitral își va stabili propria sa procedură.
7. Tribunalul va adopta decizia sa prin majoritate de voturi și această decizie va fi definitivă și obligatorie pentru ambele Părți Contractante.
8. Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile legate de arbitrul său și cele de reprezentarea sa în procesul de arbitraj. Alte cheltuieli, inclusiv cele legate de Președinte, vor fi suportate în egală măsură de către ambele Părți Contractante.

ARTICOLUL 11

SOLUȚIONAREA DIFERENDELOR DINTRE O PARTE CONTRACTANTĂ ȘI UN INVESTITOR AL CELEILALTE PĂRȚI CONTRACTANTE

1. Orice diferend care poate apărea între una dintre Părțile Contractante și un investitor al celeilalte Părți Contractante, în legătură cu o investiție pe teritoriul primei Părți Contractante va fi soluționat, în măsura posibilității, pe cale amiabilă prin consultări și negocieri.
2. În cazul în care un astfel de diferend nu poate fi soluționat pe cale amiabilă în termen de șase luni din data în care oricare dintre Părți la diferend a solicitat soluționarea pe cale amiabilă, diferendul, la alegerea investitorului, poate fi înaintat în:
 - a) instanța competentă a Părții Contractante, pe teritoriul căreia a fost efectuată investiția; sau
 - b) unui tribunal arbitral „ad hoc”, constituit în conformitate cu Regulile de Arbitrare ale Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional; sau
 - c) Centrul Internațional pentru Soluționarea Diferendelor legate de Investiții (ICSID), instituit prin „Convenția pentru Soluționarea Diferendelor legate de

Investiții între State și Cetățenii altor State", deschis pentru semnare la Washington, D.C., la 18 martie 1965, în cazul în care ambele Părți Contractante au devenit membre ale acestei Convenții. În cazul în care o Parte Contractantă implicată la diferend nu este Stat Contractant al Convenției sus menționate, diferendul va fi soluționat în conformitate cu regulile Facilității Adiționale pentru Administrarea Procedurilor de Conciliere, Arbitrare și Fact-Finding ale ICSID.

În cazul în care investitorul alege să supună diferendul către o instanță națională sau de arbitraj, conform alineatelor 2 lit. b) și 2 lit. c) ale acestui Articol, asemenea alegere este irevocabilă pentru investitor.

3. Arbitrajul se va baza pe:
 - a) prevederile prezentului Acord și altor Acorduri în vigoare între Părțile Contractante;
 - b) normele și principiile general acceptate ale dreptului internațional; și
 - c) legislația Părților Contractante, pe teritoriul cărora investițiile au fost efectuate, inclusiv normele relative la conflictele de legi.
4. Fiecare Parte Contractantă își va da acordul pentru prezentarea diferendelor la arbitrajul internațional, după cum e prevăzut în alineatele 2b și 2c ale acestui Articol.
5. Nici una dintre Părțile Contractante, care este parte la diferend, poate ridica o obiecție, la orice etapă a procedurii arbitrale sau a executării hotărârii arbitrale, în cazul în care investitorul, care este partea adversă la diferend, a primit o despăgubire care acoperă integral sau o parte din pierderile acesteia, în virtutea unei garanții sau a unui contract de asigurare.
6. Hotărârea arbitrajului va fi definitivă și obligatorie pentru ambele părți la diferend. Fiecare Parte Contractantă se obligă să execute hotărârea în conformitate cu legislația sa.

ARTICOLUL 12

DOMENIUL APLICĂRII

Prezentul Acord va fi aplicat investițiilor efectuate de către investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, în conformitate cu legislația ultimei Părți Contractante, anterior sau după intrarea în vigoare a prezentului Acord. Cu toate acestea, prezentul Acord nu va fi aplicat unui diferend cu privire la o investiție apărut sau unei revendicări soluționate înaintea intrării lui în vigoare.

ARTICOLUL 13

INTRAREA ÎN VIGOARE, DURATA, AMENDAMENTE ȘI STINGEREA

1. Părțile Contractante își vor notifica reciproc, în scris, prin canale diplomatice, că procedura legală pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord a fost îndeplinită. Prezentul acord intră în vigoare în a 30-a zi de la data primirii ultimei notificări.
2. Prezentul Acord va rămâne în vigoare pentru o perioadă de cinci ani. Ulterior, acțiunea lui se va prelungi pentru un termen de zece ani, dacă nici una dintre Părțile Contractante nu va notifica cealaltă Parte Contractantă cu cel puțin șase luni până la expirarea acțiunii prezentului Acord despre intenția de a-l denunța.
3. Fiecare Parte Contractantă poate propune celeilalte Părți Contractante modificarea prezentului Acord. Modificările vor fi perfectate în protocoalele adiționale la prezentul Acord. Protocoalele adiționale vor intra în vigoare în conformitate cu prezentul Acord.
4. Pentru investițiile efectuate anterior încetării valabilității prezentului Acord, prevederile sale vor continua să fie efective pe parcursul unei perioade de zece ani din data încetării valabilității Acordului.

DREPT PENTRU CARE, subsemnații pe deplin autorizați de către statele respective au semnat prezentul Acord.

INTOCMIT la *Tallinn*..... la *18 iunie*..... 2010, în două exemplare originale, în limbile moldovenească, estoniană și engleză, toate textele fiind autentice.

În cazul apariției divergențelor la interpretare, textul în limba engleză va fi de referință.

Pentru și din numele Guvernului
Republicii Moldova

Pentru și din numele Guvernului
Republicii Estonia

Leonida

[Signature]